

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref	Vår ref	Dato
	15/3932-1	30.11 2015

Høringsbrev – NOU 2015: 7 Assimilering og motstand – Norsk politikk overfor taterne/romanifolket fra 1850 til i dag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet sender med dette Tater-/romaniutvalgets rapport på høring. Utvalget ble oppnevnt 3. januar 2011 for å undersøke statens politikk overfor romanifolket/taterne. Utvalget leverte sin rapport til statsråd Jan Tore Sanner 1. juni i år.

Utvalget har levert en rapport, og et vedlegg. Rapporten gir en oversikt over utvalgets funn og anbefalinger. I vedlegget har utvalget samlet utredninger og bidrag fra forskningsprosjektene som utvalget har satt i gang. Dokumentene i vedlegget har vært et viktig grunnlagsmateriale for utvalgets arbeid. Du finner rapport og vedlegg [her](#).

Departementet ønsker innspill

Departementet ønsker særlig synspunkter på utvalgets anbefalinger og hvordan de bør følges opp. Alle kan avgi høringsuttalelse, både organisasjoner, offentlige etater, institusjoner og enkeltpersoner.

For å få best mulig grunnlag for det videre arbeidet ønsker vi særlig innspill fra alle deler av romanifolket/taterne. Vi vil veldig gjerne ha innspill fra enkeltpersoner med romani-/taterbakgrunn, i tillegg til organisasjonene for minoriteten.

Departementet vil også arrangere høringsmøter flere steder i landet. På møtene vil det bli mulig å gi muntlige innspill. Nærmere informasjon om tidspunkt og sted for møtene vil bli sendt ut til de som mottar dette brevet. Vi vil også informere om høringsmøtene på regjeringen.no og i lokalpresse.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
NO-0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.kmd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 858

Same- og minoritetspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Ida Johanne Warnes
Kjeøy
22 24 68 39

Listen over høringsinstanser (alle organisasjoner og etater som har fått dette brevet) er lagt ved. I tillegg har vi sendt høringsbrevet til enkeltpersoner som har vært i kontakt med departementet og sagt at de ønsker å uttale seg. Send gjerne brevet videre til personer, institusjoner, underliggende organer og organisasjoner som kan ønske å uttale seg.

Hva har utvalget funnet?

Utvalgets konklusjon er at politikken som ble ført mot romanifolket/taterne mellom 1850-1986, var feilslått og nedbrytende. Målet for datidens politikk var å gjøre romanifolket/taterne sosialt og kulturelt lik den norske befolkningen. Norsk misjon blant hjemløse (Misjonen) gjennomførte den offentlige politikken mellom 1907-1986 med mandat, lovhjemmel og finansiering fra staten. Utvalget mener at staten bærer hovedansvaret for politikken som ble ført.

Assimileringspolitikken ble formelt avvirket i 1980-årene, og romanifolket/taterne ble anerkjent som en nasjonal minoritet fra 1999. Likevel konkluderer utvalget med at det gjenstår mye før folkegruppen i praksis har oppnådd full anerkjennelse og likeverd i det norske samfunnet.

Utvalget har funnet et oppsiktsvekkende høyt dødelighetsnivå blant de av romanifolket/taterne som er født mellom 1941 og 1955 og har hatt kontakt med Misjonen. Flertallet av disse har et langt lavere utdanningsnivå enn resten av befolkningen. Utvalgets undersøkelser viser at på grunn av statens politikk har mange romanifolk/tatere mistillit til, og iblant frykt for, myndighetene. Mistilliten går i arv, og utvalget mener at dette svekker muligheten for mange romanifolk/tatere til å delta fullt ut i samfunnet.

Hva anbefaler utvalget at myndighetene gjør nå?

I kapittel 7.2 i rapporten (side 135-139), kommer utvalget med en rekke anbefalinger til myndighetene. De anbefaler at staten blant annet vurderer følgende tiltak:

- 1) Ta et tydelig oppgjør med fortiden, og offentlig bekrefte at staten tar ansvar for tidligere tiders overgrep og forsømmelser.
- 2) Bygge opp tilliten mellom romanifolket/taterne og myndighetene. Sikre romanifolket/taterne reell deltakelse i prosesser som angår dem.
- 3) Øke kunnskapen om romanifolket/taterne i statlige og kommunale etater og i skolen.
- 4) Sikre at barn og unge med romani-/taterbakgrunn har likeverdig og reell tilgang til skole og utdanning.
- 5) Forebygge diskriminering og gi gruppen en reell mulighet til å kunne rapportere om diskriminering, og få veiledning når de opplever diskriminering.
- 6) Legge til rette for at det kan avklares om det har funnet og fremdeles finner sted rettstridige forhold, herunder menneskerettighetskrenkelser. Vurdere om Den nasjonale institusjonen (NI) for menneskerettigheter eller andre instanser kan få en rolle som supplement til eksisterende klagemuligheter.
- 7) Sørge for at romanifolk/tatere får samme tilgang til rettigheter og muligheter i samfunnet som majoritetsbefolkningen.
- 8) Revurdere sider ved erstatnings- og oppreisningsordningene som finnes i dag, for å sikre samordning og likebehandling.

- 9) Finansierte ulike forskningsprosjekter som kan øke kunnskapen om romanifolket/taterne.

For mer informasjon om innholdet i utvalgets anbefalinger, se punkt 7.2 i rapporten.

Hva ønsker vi innspill på?

Departementet ønsker særlig innspill på aktuelle tiltak. Vi ønsker også innspill på hva regjeringen bør prioritere når den skal følge opp utvalgets rapport. Du kan både kommentere utvalgets anbefalinger og komme med egne forslag til tiltak som utvalget ikke har foreslått.

Du kan legge inn høringsuttalelse digitalt under «Send inn hørings svar» på [nettsiden om høringen](#). Dersom du ikke har mulighet til å levere høringsuttalelse på nettsiden, kan du sende det til postmottak@kmd.dep.no, eller til postadressen som står nederst på side 1 i dette brevet.

Frist for å avgi høringsuttalelse er **mandag 30. mai 2016**.

Høringsuttalelsene er i utgangspunktet offentlige

Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova. Det betyr at når du skriver til oss med forslag til tiltak og anbefalinger, vil det du skriver bli publisert på nettsiden til regjeringen. Navnet ditt og det du skriver, vil bli offentlig slik at alle kan lese det.

Hvis du mener at du ikke kan kommentere på utvalgets rapport uten å skrive om ting som er personlig eller privat, kan du be om at disse delene av uttalelsen din unntas offentlighet. Da vil den personlige informasjonen kun leses av de som jobber med saken i departementet. Dersom du ikke ønsker å være åpen om din bakgrunn som romani/tater, kan du også be om at bare navnet ditt blir tatt ut. Da kan innspillene dine ligge ute på nettsiden slik at andre kan se dem, men uten at de ser hvem de kommer fra. Departementet vil uansett gå gjennom innspillene vi får i høringen, for å sikre at vi ikke legger ut personlig informasjon som det er vanlig å ønske å holde for seg selv (taushetsplikt).

Regjeringens behandling av rapporten

Så lenge rapporten er på høring vil ikke regjeringen ta stilling til forslagene utvalget har kommet med. Når fristen har gått ut, samler departementet alle innspillene som har kommet, og vurderer hvordan den videre oppfølgingen bør legges opp.

Dersom du har spørsmål, eller ønsker å få tilsendt utvalgets rapport med vedlegg, kan du kontakte Ida Kjeøy, ijwk@kmd.dep.no, 22246839 eller Hanne Lauveng, hal@kmd.dep.no, 22247165.

Med hilsen

Kristin Ryan (e.f.)
avdelingsdirektør

Ida Johanne Warnes Kjeøy
rådgiver

1 vedlegg

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.